

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra filozofie a spol. věd

Posudek vedoucího/oponenta diplomové práce *nehodící se škrtně

Jméno autora/ky	Kristýna Zákostelnová				
Název práce	Feminismus jako politická ideologie: otázka pozitivní diskriminace				
Studijní obor	Filozofie a společenské vědy				
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. et Mgr. Michal Rigel				
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Jan Černý, Ph.D.				
Konzultant práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)					
Rok obhajoby					
Obrazová příloha	ano - ne	Tabulky a grafy	ano - ne	Další přílohy	ano - ne

Použitá literatura (počet):

Hodnocení cíle/ů práce

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně)

Cílem bakalářské práce bylo představit feminismus jako politickou ideologii a poté přiblížit problém pozitivní diskriminace a debatu, která ji provází. Tento cíl práce v podstatě plní, i když poněkud zkratkovitě a spíše na rovině teoretické abstrakce; feminismus a problematika pozitivní diskriminace nejsou představeny příliš plasticky, chybí především větší množství praktických příkladů (přitom odborná literatura, s níž autorka pracuje, závěry z konkrétních výzkumů často uvádí). Alarmující je ovšem jazyková úroveň práce, především neschopnost autorky zformulovat smysluplný a souvislý odborný text.

Hodnocení obsahové stránky práce

<i>Užití zásadní odborné literatury a zdrojů</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Přiměřená odborná terminologie práce</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Vhodně zvolená metoda</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Splnění deklarovaného cíle/cílů práce</i>	ano	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

<i>Stylistická úroveň práce</i>	dobrá	s výhradami	špatná
<i>Pravopis a gramatika</i>	dobré	s výhradami	špatné
<i>Vhodná grafická úprava stránkování a textu</i>	dobrá	s výhradami	špatná

Stručné slovní hodnocení (dle uvážení posuzovatele)¹

Pozitivně je třeba ohodnotit aktuálnost tématu bakalářské práce, které se vztahuje k reálnému společenskému problému; snad ještě pozitivnější je fakt, že téma jde proti většinově konzervativnímu (v kulturním smyslu) naladění české společnosti. O to více je škoda, že autorka sama v některých svých závěrech tomuto konzervativnímu naladění podléhá:

- 1) V otázce pozitivní diskriminace, která stojí ve středu jejího zájmu, se dopouští nevybíravého útoku na neziskové organizace (s. 42) – obviňuje je, že tyjí ze „začarovaného kruhu“, který údajně vzniká v důsledku působení jednotlivých opatření pozitivní diskriminace, která vedou jediné k další diskriminaci: mohou tak donekonečna čerpat dotace na svou činnost. Autorka se tak bez hlubší argumentace svezla na zášti konzervativně naladěné části společnosti vůči neziskovým organizacím, které podle těchto kritiků za státní peníze vnucují společnosti liberální agendu. Je to překvapující o to více, že sama ve své práci čerpá z materiálů několika takových neziskových organizací.
- 2) K samotné pozitivní diskriminaci se autorka staví odmítavě, přestože masivně pracuje s odbornou literaturou, která ji schvaluje. Své odmítání tak může opřít o jediné dva prameny, článek Louise Pojmana a text z krajně konzervativního portálu Euportal.cz. Autorka má samozřejmě plné právo osobně pozitivní diskriminaci odmítat, v odborné práci by tak ale měla dělat na základě vyvážené práce s hodnověrnými prameny. Kupříkladu použití webu Euportal.cz jako jednoho ze zdrojů práce je neospravedlnitelné - portál přináší nevybíravě islamofobní a homofobní agendu a spiklenecké teorie. Weby typu Euportal.cz se samozřejmě mohou stát předmětem odborného kritického zájmu, nelze ale s nimi pracovat jako se zdrojem informací či „argumentů“.

Pozitivní je také velké množství odborné literatury, včetně literatury psané anglicky, kterou autorka zpracovala. O to větší škoda, že výklad autorky je relativně povrchní a zkratkovitý, soustředí se především na vysvětlení významu základních pojmů a fenoménů spojených s feminismem (rovnost, diskriminace, gender, skleněný strop, dřevěné potrubí, tři vlny feminismu apod.).

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

Jak už jsem naznačil výše, práce přináší spíše řadu stručných „slovníkových“ hesel, než souvislé a plastické podání fenoménu politického feminismu. Ale i to má v bakalářské práci svou cenu. Za skutečný nedostatek považuji minimální množství praktických příkladů uváděných u jednotlivých pojmů a fenoménů, které autorka přibližuje. Příklad: V anotaci práce autorka píše, že se zabývá „také méně známými pojmy, jako je skleněný strop nebo dřevěné potrubí, které úzce souvisí s danou problematikou.“ – V práci samotné pak věnuje skleněnému stropu deset řádků a dřevěnému potrubí jedenáct řádků (s. 26), na nichž pouze vysvětlí význam dané metafory, aniž by uvedla jediný konkrétní, výzkumem ověřený případ metaforicky pojmenovaného jevu.

¹ Např. náročnost tématu, specifika řešení, samostatnost nebo invence studenta, co jsou hlavní klady, nedostatky práce, případně jaký je přínos, nebo využitelnost práce, navrhovaná doporučení k možnému zužitkování práce; zejména však návrh řešení pro případ nedoporučujícího posudku: a) upřesnit, doplnit nebo rozvést stanovenou pasáž, b) opravit, přepracovat stanovenou pasáž, c) přepracovat celou práci na zadané téma, d) vypracovat novou práci na nové téma.

O problematičnosti způsobu, jakým autorka vyvozuje vlastní závěry, jsem psal výše.

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

Formální stránka je největší slabinou práce. Autorka v podstatě není schopna zformulovat souvislý a smysluplný text, který by byl správně česky, především stylisticky. Význam toho, co autorka sděluje, si čtenář často musí prostě domýšlet; a i když je význam jasný, stylistická úroveň vyjádření je velmi nízká. Uvádím namátkou několik příkladů:

„V historii byl patriarchát především spojován se sociálním systémem založeným na muži jako hlavě rodiny. V současné době je používán především v případech, kdy je potřeba zmínit stav mužské dominance (v našem případě, dominance nad ženami).“ (s. 18)

„V českém kontextu se ukazuje, že je nestálost na trhu práce převážně vyšší u žen v souvislosti na skutečnou či zaměstnavateli předjímanou potřebou sladění pracovního a rodinného života.“ (s. 25)

„Indie nám tedy může posloužit jako jeden z příkladů, na které je možné si ukázat důsledky afirmativních akcí, který zlepšují blahobyt zaostalých komunit, které jsou definovány především jejich systémem kast.“ (s. 32)

„Rozmanitost nám dává tedy tu možnost, rozšířit si naše morální obzory a ocenit krásy života. Je nutné zdůraznit, že i přes všechno, co nám rozmanitost poskytuje, je nedostačující přehodnotit morální podmínky a zacházet tak s každým člověkem naprosto stejně.“ (s. 34)

„V hloubavějším zamyšlení se nám ale zrodí myšlenka toho, že většina oponentů proti afirmativní akci většinou dostala nějakého zvýhodnění, nebo z toho měli prospěch.“ (s. 39)

Problémem je také celková výstavba textu: stručné kapitoly jsou postaveny jako koláže z jednotlivých formulací autorky a citací z literatury, jednotlivé části textu ovšem celkem často na sebe nenavazují. Příklady: kapitola 3.4 Rovnost v odměňování (s. 27), kapitola 2.1 První vlna feminismu (s. 18-19), kapitola 2.4 Liberální feminismus (s. 21).

Práce také obsahuje nikoliv malé množství pravopisných chyb.

Otázky k obhajobě práce

- 1) Můžete přehledným způsobem zopakovat argumenty pro a proti pozitivní diskriminaci a popřípadě je podpořit závěry nějakých výzkumů z praxe?
- 2) Na čem je založena vaše nedůvěra v kvóty pro zastoupení žen v politice, když je podle vaší práce praktikuje téměř 60 zemí po celém světě?
- 3) Co je podle vás nejlepší cestou k dosažení rovnosti mužů a žen na trhu práce, v odměňování, v zastoupení v politice a v dalších oblastech?

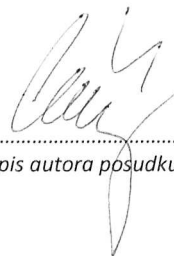
Výsledné hodnocení práce

Práci doporučuji – ~~nedoporučuji~~ k obhajobě. *nehodící se škrtně

Hodnocení: C

V Praze, 13. 5. 2019

datum a místo

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long vertical stroke at the end.

podpis autora posudku